

24/1/2010

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Ε Ι Σ
Κ Α Ι
Α Ρ Μ Ο Δ Ι Ο Τ Η Τ Ε Σ
Φ Ο Ρ Ε Ω Ν
Δ Ι Α Χ Ε Ι Ρ Ι Σ Η Σ

*ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΗ
(23-24/01/2010)*

Ελένη Κουμούτσου – Φορέας Διαχείρισης
Χελμού – Βουραϊκού
Αντώνης Μπαρνιάς – Φορέας Διαχείρισης
Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Ε Ι Σ Κ Α Ι Α Ρ Μ Ο Δ Ι Ο Τ Η Τ Ε Σ Φ Ο Ρ Ε Ω Ν Δ Ι Α Χ Ε Ι Ρ Ι Σ Η Σ

*ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΗ
(23-24/01/2010)*

Αρμοδιότητες Φορέων Διαχείρισης

Οι φορείς διαχείρισης, ως όργανα άσκησης πολιτικής διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών, έχουν τη ρίζα τους στον Ν. 1650/1986, ο οποίος προέβλεπε τη δυνατότητα να ιδρύονται ειδικές υπηρεσίες που έχουν την έδρα τους κοντά στα προστατευόμενα αντικείμενα με σκοπό την αποτελεσματικότερη προστασία και διατήρηση τους (άρθρο 21 παρ. 2 πριν την τροποποίηση του από το άρθρο 10 παρ. 1 του Ν. 2742/1999). Επισημαίνεται σε αυτό το σημείο ότι οι θεσμοθέτηση των φορέων διαχείρισης διαπνέεται από την πανευρωπαϊκή τάση ύπαρξης εξειδικευμένων φορέων, με ευρεία αντιπροσώπευση ενδιαφερομένων μερών¹.

Οι θεσμοθετημένες αρμοδιότητες των Φορέων Διαχείρισης, όπως περιγράφονται στην παρ. 2 του Άρθρου 15 του Ν. 2742/1999 περιλαμβάνουν συνοπτικά τις παρακάτω θεματικές περιοχές:

---

¹ Ιταλικός νόμος 394/91 περί προστατευόμενων περιοχών, με περιγραφή στην ουσία ενός θεσμικού πλαισίου ανάλογου με το ελληνικό, και αφορούσε το Εθνικό Πάρκο του Τσιλέντο στην Νότια Ιταλία και τον αντίστοιχο φορέα διαχείρισης του

- Κατάρτιση και ευθύνη εφαρμογής κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας των ΠΠ
- Κατάρτιση και εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης
- Παρακολούθηση και εφαρμογή των κανονιστικών όρων και περιορισμών που επιβάλλονται με τα σχετικά διατάγματα του άρθρου 21 του Ν. 1650/86 και των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης
- Συλλογή, ταξινόμηση, επεξεργασία περιβαλλοντικών στοιχείων και δεδομένων
- Συγκρότηση και λειτουργία βάσεων δεδομένων και τεκμηρίωσης
- Συνεργασία με ΥΠΕΚΑ, συναρμόδια Υπουργεία, ΑΕΙ, ΜΚΟ, ερευνητικά ιδρύματα κ.λπ.
- Παροχή γνωμοδοτήσεων πριν από την προέγκριση χωροθέτησης και την έγκριση περιβαλλοντικών όρων έργων και δραστηριοτήτων που εμπíπτουν στην περιοχή ευθύνης καθώς και σε κάθε άλλο θέμα για το οποίο **ζητείται** η γνώμη τους από τις αρμόδιες αρχές
- Επικουρία διοικητικών και δικαστικών αρχών στον έλεγχο της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των περιβαλλοντικών και πολεοδομικών όρων
- Κατάρτιση μελετών και ερευνών, εκτέλεση τεχνικών έργων, κατασκευή, επισκευή και συντήρηση έργων υποδομής, προμήθεια εξοπλισμού
- Εκπόνηση εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δράσεων
- Ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση πληθυσμού
- Προώθηση, υποστήριξη, οργάνωση και εφαρμογή οικοτουριστικών προγραμμάτων, έκδοση αδειών ξενάγησης και χορήγηση αδειών επιστημονικής έρευνας και τεχνικών δοκιμών – αναλύσεων
- Χορήγηση σήματος ποιότητας σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός των ΠΠ
- Διαχείριση δημοσίων εκτάσεων που παραχωρούνται προς το φορέα ή μισθώνονται από αυτόν

Αναλυτική παρουσίαση αρμοδιοτήτων

Οι κανονισμοί διοίκησης και λειτουργίας των ΠΠ είναι ουσιαστικά, το κανονιστικό πλαίσιο εφαρμογής ενός εγκεκριμένου Σχεδίου Διαχείρισης. Οι κανονισμοί αυτοί αποτελούνται από διατάξεις σχετικά με επιτρεπόμενες χρήσεις, δράσεις, έργα κ.λπ. αλλά και απαγορευτικές διατάξεις (π.χ. απαγορεύεται η κοπή και συλλογή αυτοχθόνων και ενδημικών ειδών χλωρίδας). Κατά την έννοια αυτή, οι Φορείς Διαχείρισης, από τη στιγμή που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των κανονιστικών όρων των κανονισμών λειτουργίας, δύναται να έχουν καθήκοντα αστυνομικής μορφής, παρά το ότι είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα προσώπων με αντίστοιχη

μορφή που ασκούν «αστυνομικά» καθήκοντα είναι οι κυνηγετικές ομοσπονδίες, οι οποίες διοικούνται από Διοικητικό Συμβούλιο, είναι ιδιωτικού δικαίου, φέρουν διακριτικά κ.λπ. Οι υπάλληλοι των φορέων διαχείρισης αυτή τη στιγμή, βέβαια, δεν έχουν αρμοδιότητες ανακριτικών υπαλλήλων, μπορούν όμως να προχωρούν σε απλές αναφορές διαπιστωμένων παραβάσεων².

Τα Σχέδια Διαχείρισης (επικαιροποίηση παλαιότερων ή εξολοκλήρου νέα σχέδια) αποτελούσαν μέχρι σήμερα ξεχωριστά υποέργα (υπηρεσίες εκτός τεχνικών μελετών) ενταγμένα στο Γ' ΚΠΣ από τους Φορείς Διαχείρισης. Ορισμένα από αυτά υλοποιήθηκαν επιτυχώς και άλλα αποτελούν έργα – γέφυρες στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Επιτυχία για τους Φορείς Διαχείρισης και ενέργεια καταξίωσης και, ενδεχομένως, θεσμικής κατοχύρωσης τους, θα αποτελέσει η σύνταξη των επόμενων διαχειριστικών σχεδίων από αυτούς εξολοκλήρου, χωρίς την ανάθεση τους σε αναδόχους μελετητές. Η αρμοδιότητα των φορέων στο πεδίο των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας δεν συνίσταται μόνο στην νομική και υλική εφαρμογή τους αλλά και στην αξιολόγηση τους, η οποία σημειωτέον οφείλει να λαμβάνει και δημοσιότητα.

Ο Ν. 2742/1999 ορίζει ως ξεχωριστή αρμοδιότητα την υλοποίηση προγραμμάτων παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων (monitoring) για τις προστατευόμενες περιοχές, δίνοντας έτσι την δέουσα βαρύτητα στην ανάπτυξη βάσεων δεδομένων με στοιχεία για την κάθε ΠΠ. Επισημαίνεται εδώ ότι η συγκεκριμένη «γραμμή» αποτελεί και απαίτηση της ευρωπαϊκής κοινότητας, γεγονός που στην περίπτωση της Σαμαριάς για παράδειγμα, έχει εκδηλωθεί και ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ανανέωση του Διπλώματος Α' Κατηγορίας του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ανάπτυξη προγράμματος monitoring και κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης είναι εξάλλου συμπλέοντες δραστηριότητες. Επισημαίνεται σε αυτό το σημείο ότι αρκετοί Φορείς Διαχείρισης υλοποιούν με μεγάλη επιτυχία προγράμματα παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων.

Η ανάπτυξη συνεργασιών και εν γένει πρωτοκόλλων συνεργασίας με διάφορους φορείς είναι μια δραστηριότητα επιβεβλημένη πλέον, δεδομένων και των στενών οικονομικών περιθωρίων που τίθενται μέχρι στιγμής από την Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠΠΕΡΑΑ. Η ενεργοποίηση του κινήματος του εθελοντισμού και η κινητοποίηση όσο το δυνατόν περισσότερων φορέων (Α.Ε.Ι.,

---

² Σύμφωνα όμως με το Π.Ε. 237/92 του ΣτΕ μπορούν να ελέγχουν όσους εισέρχονται στο χώρο του προστατευμένου αντικειμένου κάτι που όμως απεδείχθη εν τέλει αντισυνταγματικό με απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ

ερευνητικά ιδρύματα κ.λπ.) με αμοιβαία οφέλη είναι ενδεχομένως, μια κατεύθυνση που πρέπει να κινηθούν όλοι οι Φορείς Διαχείρισης. Η διατήρηση του κλίματος συνεργασίας που έχει εδραιωθεί, χάριν στις ενέργειες του Συλλόγου «Ελληνική Φύση» με την ηγεσία του ΥΠΕΚΑ και τους υπηρεσιακούς παράγοντες πρέπει να συνεχιστεί, επικουρώντας με κάθε μέσο το έργο των διαφόρων Διευθύνσεων του Υπουργείου και κυρίως του Τμήματος Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος της Δ/νσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, όπου θα βρεθούν και αρκετοί συμπαραστάτες στο έργο των Φορέων Διαχείρισης.

Ως προς το ζήτημα των γνωμοδοτήσεων μπορούμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

- ✓ Είναι απαραίτητη η θεσμοθέτηση των όρων προστασίας και χαρακτηρισμού όλων των Π.Π. με Π.Δ. ώστε να κατοχυρωθούν και νομικά οι Φορείς Διαχείρισης ως προς τον τρόπο διεξαγωγής και τοποθέτησης των γνωμοδοτήσεων τους. Εξάλλου όπως αναφέρεται και στον νόμο πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος: «Με το παραπάνω προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι αναγκαίοι για την προστασία του συγκεκριμένου αντικείμενου γενικοί όροι, απαγορεύσεις και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην κατάτμηση ακινήτων, καθώς και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και στην εκτέλεση έργων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να προβλέπεται η υποχρέωση σύνταξης μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και για έργα ή δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνονται στην πρώτη κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων του άρθρου 3 του παρόντος νόμου» (Άρθρο 21 Ν. 1650/1986).
- ✓ Ο χαρακτηρισμός περιοχών με Κ.Υ.Α. στερείται της νομικής ασφάλειας που επιτυγχάνεται με ένα Π.Δ., αλλά υπερτερεί ως προς τον χρόνο έκδοσης. Σε κάθε περίπτωση όμως, το Π.Δ. είναι αυτό με το οποίο οφείλει να γίνεται ο χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, όπως προκύπτει και από το άρθρο 21 του Ν. 1650/1986. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της λίμνης Παμβώτιδας όπου το ΣτΕ (ΣτΕ 3595/2007) ακύρωσε την σχετική ΚΥΑ μετά από προσφυγή διαφόρων περιβαλλοντικών οργανώσεων. Η ακύρωση της Κ.Υ.Α από το ΣτΕ βασίστηκε ακριβώς στο σκεπτικό ότι η ρύθμιση των ζωνών προστασίας όφειλε να γίνει με Π.Δ. και όχι Κ.Υ.Α., δημιουργώντας έτσι νομολογία η οποία μπορεί να στηρίξει την απαίτηση αλλά και αναγκαιότητα χαρακτηρισμού με Π.Δ., ακολουθώντας ακριβώς το νόμο.
- ✓ Η γνωμοδότηση ως έννοια δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα.
- ✓ Δεν υπάρχει ρητή διάταξη που να αναφέρει την υποχρέωση των εμπλεκόμενων φορέων να λάβουν τη γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης ως προς την υλοποίηση κάποιου έργου –

δραστηριότητας εντός της ΠΠ. Είναι στη διακριτική ευχέρεια των αρμόδιων αρχών να ζητήσουν τη γνώμη του Φορέα Διαχείρισης³.

- ✓ Η περιοχή αρμοδιότητας ενός Φορέα Διαχείρισης δεν συμπίπτει κατ' ανάγκη με την αντίστοιχη περιοχή του Δικτύου Natura 2000. Για παράδειγμα, η χωρική αρμοδιότητα του Φ.Δ. Σαμαριάς είναι πολύ μικρότερη από την αντίστοιχη του Δικτύου Natura 2000, η οποία είναι επίσης μικρότερη της περιοχής που προτείνεται στην υπό διαβούλευση ΕΠΜ. Κατά συνέπεια, η υλοποίηση ενός έργου ή δραστηριότητας που εμπίπτει μεν σε περιοχή του δικτύου μπορεί να μην εμπεριέχεται στην περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης, όπως αποτυπώνεται στον Ν. 3044/2002, με αποτέλεσμα, ακόμη και αν υπήρχε δεσμευτικότητα ως προς την λήψη γνωμοδότησης, αυτή να μην είναι υποχρεωτική για έργο που υλοποιείται εκτός περιοχής αρμοδιότητας. Με άλλα λόγια πρέπει να αποσαφηνιστεί και χωρικά το τρίπτυχο «Χωρική αρμοδιότητα Φορέα Διαχείρισης – Χαρακτηρισμός ΠΠ βάση ν.1650/1986 – Natura 2000» και να επανεξεταστεί πλήρως η χωρική αρμοδιότητα των φορέων διαχείρισης όπως προκύπτει από τον Ν. 3044/2002⁴.

• 19 περιοχές χαρακτηρισμένες με το Ν. 1650/86	
1,4 εκ. ha	750.000 ha Natura2000
• 9 ΕΠΜ εγκεκριμένες	150.000 ha Natura 2000
• 58 ΕΠΜ σε εξέλιξη	900.000 Natura 2000

Ο ρόλος του Φορέα Διαχείρισης στον έλεγχο της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των περιβαλλοντικών και πολεοδομικών όρων είναι ξεκάθαρος και μορφοποιείται μόνο σε επικουρικό

---

³ Υφίσταται όμως από το 2008 ο νόμος 3698/2008 «Ρυθμίσεις θεμάτων κτηνοτροφίας και άλλες διατάξεις» στον οποίο ρητά αναφέρεται ότι για την έκδοση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας κτηνοπτηνοτροφικών μονάδων που εμπίπτουν στην χωρική αρμοδιότητα φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, συμμετέχει στις επιτροπές σταυλισμού (που γνωμοδοτούν για την έκδοση των αδειών αυτών) και εκπρόσωπος του οικείου φορέα διαχείρισης

⁴ Άρθρο 6 της ΚΥΑ 33318/3028/1998 («Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας») «Για την προστασία και διατήρηση των Ειδικών Ζωνών Προστασίας και την αποφυγή της υποβάθμισης των τύπων οικοτόπων...λαμβάνονται τα αναγκαία και ενδεδειγμένα μέτρα που αναφέρονται κυρίως:

.....γ) στην δυνατότητα σύστασης ειδικών υπηρεσιών για την παρακολούθηση και την αποτελεσματικότερη προστασία των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 21 του Ν. 1650/1986 ή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας»

επίπεδο. Προχωρώντας ένα βήμα παραπάνω, μπορούμε με υποθέσουμε ότι ο χαρακτήρας αυτός δεν είναι μόνο επικουρικός αλλά και συντονιστικός. Στην παρούσα φάση, με τους Φορείς Διαχείρισης να μην έχουν κάλυψη οργανικών θέσεων και τήρηση των Κανονισμών Λειτουργίας και Υπηρεσιών τους, ο επικουρικός ρόλος που προσδίδεται σε αυτούς από το νομικό πλαίσιο είναι απόλυτα ρεαλιστικός και δεν μπορεί να ξεφύγει από αυτή τη διάσταση. Ώθηση και ενίσχυση του χαρακτήρα αυτού πρέπει να είναι στις προτεραιότητες των Φορέων Διαχείρισης για την επόμενη περίοδο, ώστε και πάλι να δημιουργηθεί το κατάλληλο κλίμα που θα εδραιώσει την αναγκαιότητα ύπαρξης των Φορέων Διαχείρισης, σε ουσιαστικό πλέον επίπεδο.

Η εκπόνηση εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων είναι μια δραστηριότητα που οι Φορείς Διαχείρισης γνωρίζουν με μεγάλο βαθμό επιτυχίας. Περαιτέρω ανάπτυξη αυτής της αρμοδιότητας, κυρίως σε εθνικό επίπεδο, θα συμβάλλει στην εξωστρέφεια των Φορέων Διαχείρισης και κυρίως την αναγνώριση της σημαντικότητας τους σε εθνικό επίπεδο. Η επικουρία άλλων αρχών που δραστηριοποιούνται στην εκάστοτε ΠΠ και που ασχολούνται με εκπόνηση ανάλογων προγραμμάτων είναι μια διάσταση που πρέπει να εξεταστεί.

Η ενημέρωση και εκπαίδευση του πληθυσμού (και όχι μόνο της τοπικής κοινωνίας) μέσω εφαρμογής προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο την θέση των Φορέων Διαχείρισης στο περιβαλλοντικό γίγνεσθαι και θα εδραιώσει ακόμη περισσότερο την αναγκαιότητα συνέχισης και υποστήριξης τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι περισσότεροι κάτοικοι των τοπικών κοινωνιών που συνορεύουν ή βρίσκονται εντός των ΠΠ διατηρούν στάση καχυποψίας απέναντι στους Φορείς Διαχείρισης καθότι τους αντιμετωπίζουν ως άλλη μια «δημόσια» υπηρεσία που ήρθε στον τόπο τους να τους επιβάλλει μέτρα και απαγορεύσεις. Είναι καθήκον των Φορέων να αντιστρέψουν το κλίμα αυτό και να αποκτήσουν την εύνοια και υποστήριξη των τοπικών κοινωνιών, χωρίς την οποία δεν είναι δυνατή η επιτέλεση των καθηκόντων τους.

Μια από τις προτεραιότητες που θα πρέπει να τεθούν σε μακροπρόθεσμο στάδιο υλοποίησης είναι η ενίσχυση των σχέσεων του εκάστοτε Φορέα Διαχείρισης με την τοπική κοινωνία. Αυτό θα δράσει προσθετικά στην προσπάθεια στερεοποίησης της θέσεως του καθότι και η ζήτηση γνωμοδοτήσεων θα περάσει από την σφαίρα του ενδεχόμενου στην διάσταση του πραγματικού και αναγκαίου. Η χορήγηση σημάτων ποιότητας και η αναπτυξιακή γραμμή που μπορεί να τονίσει ένας Φορέας Διαχείρισης σε τοπική κλίμακα είναι μια παράμετρος που πρέπει να ξεκινήσει να εξετάζεται σε όσους Φορείς δεν έχει αναπτυχθεί καν.

Η διαχείριση δημοσίων εκτάσεων που παραχωρούνται προς το Φορέα είναι ένα ζήτημα που πρέπει να εξεταστεί μονομερώς καθότι, τουλάχιστον στο πεδίο της παραχώρησης δασικών εκτάσεων υπάρχουν νομικές συγκρούσεις με τη δασική νομοθεσία αλλά και συγκρούσεις αρμοδιοτήτων με τη δασική υπηρεσία. Ανάλογα ζητήματα ενδεχομένως να υφίστανται για την παραχώρηση άλλων τύπων εκτάσεων.

Συμπεράσματα – προτάσεις

Προτού προχωρήσουμε σε βραχύ-μακροπρόθεσμους στόχους και προτάσεις, πρέπει να σημειωθεί ότι οι φορείς διαχείρισης, ακόμη και ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ασκούν δημόσια υπηρεσία υπό την λειτουργική έννοια, καθότι κάθε επέμβαση σε προστατευτέα αντικείμενα που έχει τον χαρακτήρα της προστασίας του περιβάλλοντος, είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ως υποχρέωση του Κράτους.

Εντούτοις όμως, οι νομοθετημένες αρμοδιότητες των κρατικών υπηρεσιών εξακολουθούν να ισχύουν και ιδίως αυτές που συνιστούν άσκηση δημόσιας εξουσίας⁵.

Συνοψίζοντας μπορούμε να παρατηρήσουμε τα παρακάτω:

- Ενεργοποίηση προγραμμάτων παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων σε όσους Φορείς Διαχείρισης δεν γίνεται ήδη. Τα προγράμματα αυτά θα δώσουν και τα κατάλληλα στοιχεία για την τεκμηρίωση των Σχεδίων Διαχείρισης της επόμενης 5ετίας αλλά και για την δημιουργία του κατάλληλου υποβάθρου υλοποίησης Σχεδίων Διαχείρισης από τους ίδιους του Φορείς.
- Ανάπτυξη πρωτοκόλλων συνεργασίας με ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΜΚΟ κ.λπ.
- Θεσμοθέτηση των όρων προστασίας και χαρακτηρισμού όλων των Π.Π. με Π.Δ. Ρητή εφαρμογή των Π.Δ. για σωστή διαχείριση. Ενσωμάτωση σε όλα τα Π.Δ. του όρου υποχρεωτικής γνωμοδότησης των Φ.Δ. επί των προκαταρκτικών περιβαλλοντικών εκτιμήσεων, καθώς και δυνατότητα ένστασης από τους Φ.Δ. για αναστολή της υλοποίησης του έργου μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης από την αρμόδια διεύθυνση του ΥΠΕΚΑ.
- Επανεξέταση των ορίων χωρικής αρμοδιότητας των Φορέων Διαχείρισης

---

⁵ π.χ.

- έκδοση δασικών αστυνομικών διατάξεων
- ρύθμιση του κυνηγιού
- προστασία δημοσίων δασικών εκτάσεων με πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής
- επιβολή πάσης φύσεως διοικητικών κυρώσεων
- έγκριση επεμβάσεων σε δάση
- απόφαση για δασικό ή μη χαρακτήρα εκτάσεων εντός εθνικού δρυμού
- αναδασώσεις
- άσκηση καθηκόντων ανακριτικού υπαλλήλου

- Ενσωμάτωση σε όλα τα Π.Δ. της υποχρέωσης των Φορέων Διαχείρισης να ζητούν από όλες τις υφιστάμενες δραστηριότητες εντός όλων των ζωνών, νέων Μ.Π.Ε. για έκδοση νέων περιβαλλοντικών όρων λειτουργίας.
- Απογραφή φέρουσας ικανότητας ανά δραστηριότητα.
- Ενίσχυση της θέσεως των Φορέων Διαχείρισης σε τοπικό επίπεδο. Συνεργασία με παράγοντες της τοπικής κοινωνίας και χάραξη αναπτυξιακής γραμμής. Σε αυτό το σημείο επισημαίνεται ότι οι Φορείς Διαχείρισης είναι μεν πρόσωπα κοινωφελούς χαρακτήρα αλλά όχι και μη κερδοσκοπικού⁶. Ο απογαλακτισμός των φορέων διαχείρισης από την κοινοτική και εθνική υποστήριξη θα προσδώσει άλλη διάσταση στην λειτουργία τους.
- Επιβάλλεται να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση για την αποσαφήνιση των σχέσεων μεταξύ των κρατικών οργάνων και των υπαλλήλων των φορέων διαχείρισης ώστε να κατοχυρωθεί και θεσμικά η άσκηση δημόσιας εξουσίας από τους τελευταίους.

---

⁶ Μάλιστα, ο Ν. 2742/1999 προβλέπει την υλοποίηση οικονομοτεχνικής μελέτης που να υποστηρίζει την βιωσιμότητα του κάθε Φορέα